

Βρυξέλλες, 23 Φεβρουαρίου 2024
(OR. en)

6831/24

SOC 120
EMPL 65
EDUC 51
JEUN 36
ECOFIN 225

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο
Θέμα:	Ανασκόπηση της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία από την Επιτροπή Απασχόλησης (EMCO) – Βασικά μηνύματα – Προσυπογραφή

Ενόψει της προσυπογραφής τους στη σύνοδο του Συμβουλίου της 11ης Μαρτίου 2024, επισυνάπτονται για τις αντιπροσωπίες τα βασικά μηνύματα που προκύπτουν από την ανασκόπηση της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία από την EMCO.

Τα ανά χώρα συμπεράσματα που αντλήθηκαν από την ανασκόπηση της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, που διενήργησε η EMCO, παρατίθενται στο έγγραφο 6831/24 ADD 1.

Η συλλογή δεδομένων για την παρακολούθηση των προγραμμάτων εγγυήσεων για τη νεολαία το 2022, όπως διαβιβάστηκε από την EMCO, είναι διαθέσιμη στο έγγραφο 6831/24 ADD 2.

Ανασκόπηση της υλοποίησης της σύστασης του Συμβουλίου με τίτλο «Μια γέφυρα προς την απασχόληση – ενίσχυση των εγγυήσεων για τη νεολαία» από την Επιτροπή Απασχόλησης (EMCO)

Βασικά μηνύματα της EMCO προς το Συμβούλιο

1. Εισαγωγή

Η Επιτροπή Απασχόλησης (EMCO) είναι επιφορτισμένη με την παρακολούθηση της προόδου ως προς την υλοποίηση της σύστασης του Συμβουλίου με τίτλο «Μια γέφυρα προς την απασχόληση – ενίσχυση των εγγυήσεων για τη νεολαία». Το 2016, το 2018 και το 2019, το Συμβούλιο (EPSCO) προσυπέγραψε σειρά βασικών μηνυμάτων, τα οποία είχε υποβάλει η EMCO σε συνέχεια της παρακολούθησης της σύστασης του Συμβουλίου του 2013 για τη θέσπιση εγγυήσεων για τη νεολαία. Στα μηνύματα αυτά υπογραμμίστηκαν η σημασία της πρόληψης, της έγκαιρης παρέμβασης και των ισχυρών συμπράξεων εντός των κρατών μελών, καθώς και ο κρίσιμος ρόλος των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης (ΔΥΑ).

Από το 2021 και εξής, η παρακολούθηση αφορούσε την υλοποίηση της σύστασης του Συμβουλίου του 2020 με τίτλο «Μια γέφυρα προς την απασχόληση – ενίσχυση των εγγυήσεων για τη νεολαία». Τον Οκτώβριο του 2021 τα βασικά μηνύματα της EMCO σχετικά με την υλοποίηση των «ενισχυμένων» εγγυήσεων για τη νεολαία επικεντρώθηκαν στον δυσανάλογο αντίκτυπο που είχε στους νέους η κρίση της COVID-19, κατά τη διάρκεια της οποίας τα κράτη μέλη διατήρησαν ισχυρή πολιτική δέσμευση για την υλοποίηση των εγγυήσεων αυτών. Έγιναν βήματα προόδου σε όλα τα κράτη μέλη και τα νέα εθνικά σχέδια εφαρμογής, που είχαν εγκριθεί ή επρόκειτο να εγκριθούν τότε, υπέδειξαν μια πιο συστηματική και συνεκτική προσέγγιση για την αντιμετώπιση της ανεργίας και της αεργίας των νέων. Ταυτόχρονα, εξακολούθησαν να υφίστανται προκλήσεις σε όλους τους τομείς της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, με την πανδημία σε πολλές περιπτώσεις να λειτουργεί ως ανασταλτικός παράγοντας. Τον Νοέμβριο του 2023, η τελευταία ανασκόπηση πραγματοποιήθηκε από την **Ομάδα Ανάλυσης Πολιτικής της EMCO (EMCO PAG)**. Τα τωρινά βασικά μηνύματα βασίζονται στα αποτελέσματα της ανασκόπησης αυτής, ενώ διατυπώνονται ειδικά ανά χώρα συμπεράσματα στο παράρτημα. Επίσης, στο παρόν έγγραφο επισυνάπτονται τα ανά κράτος μέλος αποτελέσματα της διαδικασίας συλλογής δεδομένων για το 2023, ενώ προτάσσεται περίληψη των κυριότερων αποτελεσμάτων σε επίπεδο ΕΕ.

2. Επιτευχθείσα πρόοδος

Συνολικά, τα κράτη μέλη διατήρησαν ισχυρή πολιτική δέσμευση ως προς την υλοποίηση των ενισχυμένων εγγυήσεων για τη νεολαία και τα περισσότερα από αυτά ανέφεραν προσπάθειες βελτίωσης της ικανότητάς τους να παρέχουν υπηρεσίες στους νέους εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης ή κατάρτισης (ΕΕΑΚ). Από το 2021 έως το 2023 σημειώθηκε πρόοδος σε όλα τα κράτη μέλη όσον αφορά την υλοποίηση των εγγυήσεων για τη νεολαία, αν και ο βαθμός προόδου ποικίλλει ανά την ΕΕ και ορισμένες πτυχές φαίνεται να έχουν επιδεινωθεί, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της συλλογής δεδομένων. Είναι πλέον καίριας σημασίας να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις και τα κενά που έχουν διαπιστωθεί.

Μετά την κορύφωσή του κατά τη διάρκεια της πανδημίας, το ποσοστό των νέων ΕΕΑΚ επανήλθε στην πρωτοική πορεία του που είχε ξεκινήσει το 2014. Η πρόσφατη εξέλιξη μπορεί να προκύπτει από την αυξανόμενη αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων ενεργοποίησης που εφαρμόζουν τα κράτη μέλη και από τις καλές επιδόσεις των ευρωπαϊκών αγορών εργασίας, οι οποίες εμφανίζουν πρωτοφανή χαμηλά επίπεδα ανεργίας και αυξανόμενες ελλείψεις εργατικού δυναμικού σε διάφορους τομείς.

Θα πρέπει να ενισχυθούν τα μέτρα προβολής, ιδίως προς τα πλέον ευάλωτα άτομα ΕΕΑΚ, συμπεριλαμβανομένων των ΕΕΑΚ στις αγροτικές περιοχές, κυρίως με την ενίσχυση του συντονισμού μεταξύ υπουργείων και των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης. Παρότι πολλά κράτη μέλη αναφέρουν σημαντική πρόοδο όσον αφορά την αναβάθμιση των ψηφιακών δεξιοτήτων, εξακολουθούν να παρατηρούνται προκλήσεις σε ορισμένες χώρες. Το ποσοστό των έγκαιρων και θετικών εξόδων από τα προγράμματα εγγυήσεων για τη νεολαία έχει βελτιωθεί, αλλά σε πολλές περιπτώσεις ο χρόνος αναμονής παραμένει υπερβολικά μεγάλος. Το ποσοστό κάλυψης έχει επίσης μειωθεί. Ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο να βελτιωθεί η ικανότητα των εγγυήσεων για τη νεολαία να προσεγγίσουν περισσότερους νέους και νέες. Σε ό,τι αφορά τη βιωσιμότητα των αποτελεσμάτων, το ποσοστό θετικής έκβασης μετά από 6 μήνες μειώθηκε ελαφρώς, αλλά εξακολουθούν να απαιτούνται προσπάθειες, γενικά, για τη βελτίωση της ποιότητας των δεδομένων παρακολούθησης σε πολλά κράτη μέλη. Απαιτείται επίσης βελτίωση όσον αφορά τη **χαρτογράφηση**, καθώς η συλλογή, η κοινοχρησία και η παρακολούθηση των δεδομένων για τα άτομα ΕΕΑΚ θεωρούνται σημαντικές για την παρακολούθηση των μέτρων στο πλαίσιο των προγραμμάτων εγγυήσεων για τη νεολαία που υλοποιούνται σε εθνικό επίπεδο.

Εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές διαφορές στην ποιότητα και την αποτελεσματικότητα της παροχής υπηρεσιών. Παρατηρήθηκε μεταστροφή από την παροχή εξατομικευμένων υπηρεσιών σε πιο γενικευμένες υπηρεσίες, με κίνδυνο να θεωρηθούν οι νέοι ΕΕΑΚ ως συνήθεις αιτούντες εργασία και να μείνουν οι ανενεργοί ΕΕΑΚ στο περιθώριο. Αυτό προκαλεί προβληματισμό λόγω του ακόμη υψηλού αριθμού νέων ΕΕΑΚ που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση, γεγονός που δημιουργεί πρόβλημα στα περισσότερα κράτη μέλη. Είναι αναγκαίο να ενισχυθούν τα **μέτρα πρόληψης** και να δοθεί έμφαση στην πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου.

Η περίοδος προγραμματισμού 2021-2027 για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+) συνιστά ευκαιρία για τη διευθέτηση των προκλήσεων που εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν τα κράτη μέλη. Θα πρέπει, λοιπόν, να διατεθούν επαρκείς πόροι σε καινοτόμες δράσεις και καινοτόμα μέτρα. Ειδικά στην περίπτωση των κρατών μελών με πολυεπίπεδη διακυβέρνηση, μια δίκαιη κατανομή των πόρων και ένα σταθερό σύστημα παρακολούθησης θα μπορούσαν να αποτρέψουν τον κίνδυνο ανομοιόμορφης υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία σε ολόκληρη τη χώρα. Από την άλλη πλευρά, θα είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί επαρκής εθνική χρηματοδότηση για πρωτοβουλίες του παρελθόντος που αποδείχθηκαν επιτυχείς όσον αφορά τη στήριξη των ατόμων ΕΕΑΚ και την ένταξή τους στην αγορά εργασίας με βιώσιμο τρόπο. Η μετάβαση από την εκτεταμένη χρήση των κονδυλίων του ΕΚΤ+ στον εθνικό προγραμματισμό είναι ζωτικής σημασίας στο πλαίσιο αυτό. Η ανταλλαγή ορθών πρακτικών μεταξύ των κρατών μελών και η οργάνωση διακρατικών έργων ενθαρρύνονται περαιτέρω.